

**IGOR GUSEINOV
SNEJANA CALEDJI
CENTRUL EUROPEAN
"PRO-EUROPA" DIN COMRAT**

ASPECTELE PRINCIPALE ALE SECURITĂȚII NAȚIONALE ÎN CONDIȚIILE NOILOR AMENINȚĂRI HIBRIDE ÎN REGIUNEA AUTONOMĂ GĂGĂUZIA

Policy Brief

Introducere

Războiul Rusiei împotriva Ucrainei își lasă amprenta nu doar asupra vecinei Moldova, ci și asupra întregii regiuni, schimbând semnificativ ordinea anterioară a cooperării regionale și crescând riscurile pentru securitatea națională a statelor. Republica Moldova, cu poziția sa vulnerabilă din punct de vedere socio-economic, devine o țintă pentru amenințările hibride, care sunt folosite pentru atingerea unor scopuri politice. Amenințările similare sunt deosebit de active în regiunile cu o populație predominant vorbitoare de limbă rusă, printre care se evidențiază Unitatea Autonomă Teritorială Găgăuzia.

Unitatea Autonomă Teritorială Găgăuzia are un statut special ca formă de autodeterminare a găgăuzilor. Populația autonomiei este în principal vorbitoare de limbă rusă și în mare măsură orientată către țările estice, în special către Rusia. Din acest motiv, se observă utilizarea Găgăuziei ca instrument de destabilizare, prin aplicarea unei game largi de amenințări hibride. Acest lucru devine tot mai frecvent după începerea războiului din Ucraina. Un aspect evident este influența factorilor externi care încearcă să utilizeze această regiune în interesul lor. Autonomia a devenit o țintă și un loc de desfășurare a propagandei pro-ruse, a manipulărilor de tot felul, creând tensiuni politice și sociale printre populația locală.

Lipsa dialogului instituțional și izolarea politică a Găgăuziei față de autoritățile centrale și partenerii internaționali sunt inteligent exploatate de forțele politice externe, care inflamează în mod constant această situație. Din partea autorităților găgăuze se aud acuze constante la adresa autorităților centrale în privința dificultăților socio-economice ale autonomiei. Politicienii locali folosesc aceste acuzații pentru a devia atenția publicului de la propriile lor eșecuri sau promisiuni politice neîndeplinite. Ei încearcă să creeze impresia că problemele autonomiei găgăuze sunt exclusiv rezultatul acțiunilor autorităților centrale, fără a indica sursele reale ale problemelor, susținând și consolidând astfel propria lor influență politică.

Amenințările hibride existente în Găgăuzia reprezintă provocări serioase pentru întreaga Moldovă. Atenuarea și eliminarea unor astfel de amenințări necesită o abordare complexă, care să includă atât relațiile interne între autoritățile centrale și regionale, implementând o politică de întărire a unității naționale, cât și o atenție activă acordată factorilor externi care influențează procesele din cadrul autonomiei.

Amenințările la adresa securității naționale

Unul dintre aspectele cheie ale impactului războiului asupra Moldovei este adâncirea rupturii politice în societate. În condițiile regionale existente, forțele politice din republică care simpatizează cu orientarea pro-rusă s-au activizat, ceea ce duce la creșterea tensiunilor politice și deteriorarea stabilității interne. Regiunile sunt activ utilizate pentru destabilizarea politicii naționale. Situația cea mai concludentă și evidentă s-a dezvoltat în UTA Găgăuzia. După alegerile pentru conducerea UTA Găgăuzia (15 mai 2023), în care a câștigat reprezentanta partidului „Șor” interzis de Curtea Constituțională, relațiile dintre Chișinău și Comrat s-au agravat la maximum. După alegeri, procesul de subordonare a principalelor instituții din autonomie a continuat. Presiunea politică externă a cuprins întreaga autonomie, promovând un discurs politic anti-european. Monopolizarea forțelor pro-ruse pe scena politică din UTA Găgăuzia contribuie la creșterea instabilității politice, distribuirea inegală a resurselor, ceea ce afectează negativ dezvoltarea socio-economică a autonomiei și tensiunile sociale. Statutul special al Găgăuziei este folosit pentru intensificarea tensiunilor interne în autonomie și în țară în general.

Operațiunile hibride desfășurate împotriva Republicii Moldova sunt îndreptate spre subminarea structurii constituționale, ruperea cursului european al țării și dezintegrarea statului. Aceste operațiuni acoperă o gamă largă de domenii, inclusiv politic, economic, energetic, social, informațional, cibernetic și altele.

În sfera politică, sunt folosite diverse metode pentru destabilizare, prin finanțarea partidelor politice și a grupurilor care se opun integrării europene. Caracteristica distinctivă a activității politice este injectarea ilegală, fără precedent, de fonduri în procesele electorale, coruperea reprezentanților politici locali. La începutul anului 2024, principalele instituții statale și politice din autonomie sunt controlate de politicieni cu reputație dubioasă, care pun în aplicare scenarii elaborate în afara țării noastre.

Acest lucru se reflectă în mod inevitabil în situația economică și bugetară a autonomiei. După modificările aduse Codului Fiscal al Moldovei, care presupun schimbarea mecanismului de rambursare a taxei pe valoarea adăugată și a accizelor, UTA Găgăuzia se află într-o situație dificilă din cauza neîndeplinirii de către autoritățile regionale a obligațiilor de rambursare a acestor taxe către agenții economici înregistrați pe teritoriul autonomiei. Agenții economici din Găgăuzia care au dreptul la rambursarea acestor taxe la nivel național nu primesc mijloace financiare legale începând cu 1 noiembrie 2023.

Legea bugetului local pentru anul 2024 a fost adoptată de Adunarea Populară a Găgăuziei fără a lua în considerare finanțarea obligațiilor prevăzute de Codul Fiscal al Republicii Moldova, ceea ce creează provocări semnificative pentru antreprenori. Această situație stârnește serioase îngrijorări printre reprezentanții mediului de afaceri, care sunt nevoiți să se adreseze instanțelor de judecată și să aplice măsuri urgente, inclusiv schimbarea adresei juridice pe alte teritorii ale Republicii Moldova.

Crearea dificultăților pentru comunitatea de afaceri duce la scăderea activității antreprenoriale și a atractivității investiționale și, ca urmare, la reducerea bazei impozabile a autonomiei. Obligațiile existente și cheltuielile bugetare suplimentare pun în pericol implementarea programelor sociale și economice ale autonomiei. Având în vedere veniturile limitate, autoritățile din UTA Găgăuzia vor fi nevoite să reducă programele socio-economice corespunzătoare.

Pentru a căuta surse de finanțare, conducerea autonomiei s-a adresat public șefilor ambasadelor UE, Turciei, Rusiei, României, SUA și Bulgariei¹ subliniind că modificările aduse Codului Fiscal conduc la perturbarea "stabilității financiare a Găgăuziei" și la "aparitia unei catastrofe socio-economice". Conducerea îi îndeamnă pe diplomații străini să ofere sprijin financiar pentru prevenirea consecințelor socio-economice grave și pentru menținerea autonomiei. Cu toate acestea, trebuie menționat că aceste amendamente la Codul Fiscal sunt contestate și se află în curs de examinare la Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Colaborarea între autoritățile locale și cele centrale, precum și implicarea activă a societății, sunt factori cheie de stabilitate și elemente eficiente în lupta împotriva amenințărilor hibride la nivel local. Cu toate acestea, lipsa dialogului și a colaborării la toate nivelurile de autoritate executivă și reprezentativă poartă riscul unor consecințe grave. Cu toate acestea, la 12 decembrie 2023, Adunarea Populară a decis să suspende activitatea în cadrul grupului de lucru permanent pentru asigurarea mecanismului de colaborare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Populară a Găgăuziei, care a lucrat din 2015 la delimitarea competențelor între autoritățile

¹ Финансовый Кризис: Гагаузия Обращается за Международной Поддержкой // <https://halktoplushu.md/archives/14689>

centrale și regionale². Motivul pentru această acțiune a fost presupusa ignorare a poziției Găgăuziei de către autoritățile centrale, care a dus la anularea acordurilor anterioare.

Grupul de lucru parlamentar a fost singurul canal oficial de comunicare cu centrul, iar suspendarea participării sale a izolat și mai mult Găgăuzia la nivel politic. Decizia Găgăuziei ar putea fi o încercare de a exercita presiune asupra autorităților centrale din partea diferitelor grupuri politice, inclusiv cele legate de politicianul condamnat I. Șor. De asemenea, nu se exclude faptul că această acțiune ar putea fi o continuare a politicii de destabilizare, îndreptată spre deteriorarea relațiilor în țară și în UTA Găgăuzia.

Unul dintre elementele cheie în lupta informațională este societatea civilă. În condițiile în care amenințările hibride devin sistematice și răspândite, rolul societății civile, care acționează independent de stat, devine extrem de important pentru apărarea valorilor democratice și a stabilității sociale. Cu toate acestea, numărul organizațiilor neguvernamentale care își desfășoară activitatea în cadrul UTA Găgăuzia este extrem de mic. Mai mult, organizațiile neguvernamentale care exprimă opinii diferite față de autoritățile regionale se confruntă cu insulte publice și atacuri verbale.

În cadrul analizei principalelor aspecte ale securității naționale în contextul amenințărilor hibride din UTA Găgăuzia, s-a desfășurat un sondaj printre reprezentanții organizațiilor neguvernamentale care activează în această zonă. Scopul a fost de a evalua percepția și înțelegerea participanților la sondaj a situației actuale din autonomie în ceea ce privește diversele aspecte ale amenințărilor hibride, cum ar fi războiul informațional, presiunea economică, manipularea politică și altele. Participanților li s-a adresat întrebarea "Cum evaluați situația regională actuală în contextul amenințărilor hibride?". Rezultatele sondajului arată că mai mult de jumătate dintre respondenți consideră situația din autonomie foarte tensionată și amenințătoare (47,1%), precum și tensionată, dar controlabilă (17,6%).

Printre principalele amenințări hibride care afectează UTA Găgăuzia au fost menționate: dezinformarea și știrile false în mass-media și rețelele sociale (82,4%), utilizarea unor tactici complexe pentru destabilizarea situației politice (70,6%), precum și intervenția în alegeri și procesele politice și manipularea opiniei publice pentru provocări/proteste și crearea conflictelor (64,7%).

Domeniile principale de activitate ale societății găgăuze, considerate de participanții la sondaj ca fiind cele mai vulnerabile și supuse influenței diferitelor forme de amenințări hibride, sunt: 1) Informațional: dezinformarea și știrile false, atacurile cibernetice asupra mass-media și platformelor online, manipulările în rețelele sociale și 2) Politic: manipularea alegerilor, destabilizarea instituțiilor politice, subminarea suveranității statului. În ceea ce privește percepția participanților la sondaj cu privire la implicarea și eficacitatea acțiunilor autorităților locale din autonomie în răspuns la noile forme de amenințări hibride, a fost dată o evaluare extrem de scăzută. 64,7% dintre respondenți consideră reacția autorităților locale ca fiind neclară sau inexistentă. O situație similară se observă și în ceea ce privește cooperarea între organizațiile neguvernamentale și autoritățile locale în lupta împotriva amenințărilor hibride, conform căreia 70,6% observă lipsa cooperării în acest aspect.

² В ловушке Шора: гагаузские депутаты приостанавливают диалоговую площадку с парламентом Молдовы // <https://noka.md/v-lovushke-shora-gagauzskie-deputaty-priostanavlivajut-dialogovuju-ploshhadku-s-parlamentom-moldovy/>

Noile amenințări hibride și riscurile potențiale pentru spațiul informațional al UTA Găgăuzia

Luând în considerare "trecutul sovietic" și specificul regional, se poate afirma că în Găgăuzia întotdeauna a predominat agenda de știri rusă. Cu toate acestea, poziția geopolitică a țării și a regiunii UTA Găgăuzia, împreună cu începutul războiului în țara vecină în februarie 2022, nu ar fi putut să nu se reflecte asupra sectorului politic, economic și social al țării, precum și asupra câmpului informațional. Trebuie remarcat faptul că autoritățile naționale și-au exprimat clar poziția cu privire la războiul dintre Rusia și Ucraina și condamnă complet acțiunile autorităților ruse, sprijinind opinia majorității comunității internaționale.

Analiza efectuată asupra celor mai citite media în UTA Găgăuzia, care scriu despre situația din Ucraina și în general despre relațiile dintre autorități în interiorul țării, demonstrează că propagarea tematicilor provocatoare, distorsionarea faptelor, diverse manipulări și scoaterea din context sunt prezente pe unele portaluri media. În același timp, există și site-uri care demască știrile false, informează din surse diverse și respectă principiile Codului Deontologic al Jurnaliștilor.

Unul dintre primele și cele mai populare site-uri din regiune este **gagauzinfo.md**. În ultima perioadă, știrile despre războiul din Ucraina nu apar deloc, iar știrile despre Ucraina sunt foarte rare pe acest portal (ultima știre acum 3 luni). De asemenea, aceste știri nu au nicio legătură cu acțiunile militare ale Rusiei împotriva Ucrainei sau cu reacția autorităților regionale la aceste evenimente.

Principalul subiect al știrilor, având în vedere viitoarele alegeri prezidențiale, constă în criticile aduse de fostul șef al Găgăuziei către autoritățile naționale, către partidul PAS, și în știrile despre energie. Jurnaliștii de la Gagauzinfo fac adesea referire la site-urile point.md, noi.md, precum și la canalele de Telegram Sputnik Moldova, Gagauznews, care au fost în repetate rânduri surprinse publicând dezinformări. Merită menționat că site-ul Gagauzinfo a intrat în topul site-urilor din Moldova în ceea ce privește publicarea de știri false, conform statisticilor realizate de site-ul StopFals³. Al doilea portal de știri ca longevitate și popularitate în Găgăuzia este **nokta.md**. Site-ul acoperă activ războiul din Ucraina de la început până în prezent. Este important de menționat că narativul portalului cu privire la acoperirea războiului se referă la reacția internațională la evenimente, la publicarea despre bombardamentele orașelor și numărul victimelor, la informațiile despre ajutorul acordat Ucrainei etc. De asemenea, în ultimul an, jurnaliștii de la Nokta au publicat frecvent știri care demască știrile false și dezinformările legate de situația tensionată dintre autoritățile regionale și cele naționale, care apar adesea în canalele de Telegram și pe paginile reprezentanților autorităților regionale. Cu toate acestea, opinia publică despre site s-a împărțit, deoarece acest portal nu promovează "lumea rusă", critică politica desfășurată de autoritățile regionale în regiune și pe cea a autorităților naționale. De multe ori, jurnaliștii de la Nokta se confruntă cu ura online, precum și cu atacuri și amenințări din partea reprezentanților autorităților regionale.

Site-ul **laf.md** se ocupă de acoperirea știrilor principale legate de regiune și țară în general. Portalul de știri Laf.md a publicat activ știri despre războiul din Ucraina încă de la început, chiar existând o secțiune specială "Războiul din Ucraina", dar în ultimul an nu s-au mai publicat știri despre război. În redacția site-ului s-a remarcat că acest fapt se datorează scăderii interesului cititorilor pentru știrile legate de războiul din țara vecină, fiind resimțită o oboseală a locuitorilor față de război. Merită menționat că acest site publică și demască știri false, acoperă știrile în mod obiectiv, susținute de fapte și opinii ale experților. Nu se promovează propaganda și manipularea

³ Топ сайтов, распространявших фейки и манипуляции в 2023 году // <https://stopfals.md/ru/article/top-saitov-rasprostranyavshikh-feiki-i-manipulyacii-v-2023-godu-180905>

opinieii publice, iar periodic se realizează analize ale situației dintre regiune și autoritățile centrale, cu experți invitați care își exprimă opinia și își împărtășesc recomandările. Din păcate, conducerea și jurnaliștii site-ului au fost și ei supuși în repetate rânduri la atacuri online și amenințări din partea reprezentanților autorităților regionale. Astfel, la începutul anului 2024, jurnaliștii de la redacțiile Laf.md și Nokta au venit cu un apel deschis către autoritățile din Moldova și deputații Adunării Populare a Găgăuziei, cu scopul de a atrage atenția și de a întreprinde măsuri corespunzătoare în legătură cu amenințările și intimidările la adresa jurnaliștilor de la aceste portaluri. Acest apel a fost susținut și criticat de mai multe organizații media neguvernamentale împreună cu Agenția de Presă Independentă, care și-au exprimat solidaritatea cu jurnaliștii acestor portaluri și au cerut încetarea imediată a amenințărilor și intimidărilor la adresa colegilor lor.

De asemenea, merită menționat că în regiune își desfășoară activitatea **Societatea de Radiodifuziune Publică GRT (Gagauziya Radio Televizionu)**. Aceasta este principala companie publică de radiodifuziune din UTA Găgăuzia. Este singura organizație de radiodifuziune din lume în care predominant se vorbește limba găgăuză. În septembrie 2023, Consiliul de Observatori al societății publice de radiodifuziune GRT din Găgăuzia l-a ales pe noul director executiv. Este remarcabil faptul că câștigătorul concursului a fost o persoană care a lucrat ca jurist în Organizația Publică "Pentru Orhei" începând din 2019, organizație înregistrată în orașul Orhei și având o legătură directă cu activitatea partidului, care a fost declarat neconstituțional. Această numire a dat "rezultatele sale" imediat. Compania a început să transmită materiale de propagandă și să contravină statutului său "public". Potrivit fostului director al GRT, statutul de radiodifuziune publică al GRT a fost obținut în 2007, iar înainte de aceasta era de stat. Radiodifuziunea de stat "a primit întotdeauna anumite instrucțiuni de la puterea care o finanța", în timp ce statutul de televiziune publică presupunea o activitate independentă a companiei, cu menținerea finanțării din buget. În prezent, GRT este un loc unde autoritățile își realizează toate ambițiile și obiectivele politice. Astăzi, GRT este portavocea autorității, a remarcat fostul director al GRT pentru portalul Nokta⁴.

În ianuarie 2024, în jurul canalului de televiziune GRT au izbucnit din nou dispute și acuzații de încălcare a legislației. Se observă că canalul de televiziune difuzează activ programe de televiziune care au fost anterior interzise de Consiliul Audiovizualului. Ziarul de Gardă a publicat, de asemenea, un articol cu opinia șefului Asociației Presei Independente despre faptul că "transmiterea programelor de către canalul Primul în Moldova este încă o dovadă că Șor deține GRT"⁵. Jurnaliștii de la nokta.md au încercat să obțină un comentariu de la reprezentanții GRT cu privire la "colaborarea" cu canalul Primul în Moldova, dar nu au primit încă un răspuns. Prin urmare, ei au trimis o serie de întrebări Consiliului de Observatori al canalului GRT. Fostul președinte al Consiliului de Observatori al GRT, acum consilier al șefului Găgăuziei pentru relații publice și mass-media, a declarat pentru nokta.md că va examina situația și apoi va oferi un comentariu, dar ulterior a încetat să mai răspundă la apelurile telefonice. În ciuda faptului că GRT este considerat un canal regional găgăuz, programele sale sunt difuzate de cele mai mari rețele de comunicații din Moldova. Acest lucru a stârnit interesul reglementatorului, iar procesul de monitorizare a activității televiziunii găgăuze a început.

În ianuarie, Consiliul Audiovizualului a început verificarea canalului GRT pentru a controla dacă respectă conceptul său declarat⁶. Dacă verificarea va constata că conținutul canalului diferă de

⁴ «Сегодня GRT – это рупор власти, и это позорно» – экс-директор компании // <https://nokta.md/segodnya-grt-eto-rupor-vlasti-i-eto-pozorno-eks-direktor-kompanii/>

⁵ Связанный с Шором телеканал Primul în Moldova, у которого была приостановлена лицензия на вещание, «перешел» на общественное телевидение в Гагаузии // <https://www.zdg.md/ru/?p=138363>

⁶ GRT попал в скандал: Совет по телевидению и радио проводит проверку // <https://gagauzinfo.md/news/politics/grt-popal-v-skandal-sovet-po-televideniyu-i-radio-provodit-proverku>

conceptul declarat, Consiliul poate impune o amendă. La prima încălcare, amenda poate fi de la 5 la 10 mii de lei moldovenești. Amenințarea cu sancțiuni din partea Consiliului Național de Coordonare ar putea pune sub semnul întrebării activitatea canalului și creația multor jurnaliști. În același timp, în cadrul companiei GRT, se neagă acuzațiile, afirmând că conținutul lor este creat în conformitate cu legislația și este reglementat de independența editorială.

Dacă analizăm situația actuală din regiune, trebuie remarcat că tendința de creștere a riscurilor asociate amenințărilor hibride în Găgăuzia este evidentă.⁷ Comunitatea regională, datorită politicii informaționale, se află într-o bulă informațională și nu există nicio dinamică pozitivă în privința ieșirii din aceasta în viitorul apropiat, deoarece observăm că autoritățile regionale nu reacționează în niciun fel la amenințările existente, ci dimpotrivă, introduc noi amenințări, subminând funcționarea mass-media importante pentru regiune în favoarea propriilor interese.

Recomandarea pentru reducerea riscurilor asociate acestor amenințări este susținerea mass-mediei independente din regiune și acordarea acestora sprijinului necesar. Autoritățile centrale trebuie să desfășoare o politică explicativă a strategiilor și acțiunilor lor printre populația regiunii prin intermediul acestui tip de mass-media independentă. Este necesar să se organizeze cursuri de creștere a alfabetizării media pentru jurnaliștii activi, astfel încât populația să primească știri de calitate și să interacționeze activ cu sectorul neguvernamental al regiunii pentru promovarea și explicarea avantajelor integrării europene pentru regiune și țară în ansamblu.

Infografici și date statistice

În cadrul analizei stării și a riscurilor asociate amenințărilor hibride în societate, ne-am adresat reprezentanților societății civile care activează pe teritoriul UTA Găgăuzia. La chestionar au participat reprezentanți ai 17 organizații non-guvernamentale, fiecare dintre ele aducându-și contribuția unică la dezvoltarea autonomiei (chestionarul este atașat). Principalele obiective ale chestionarului au fost identificarea opinii și evaluări ale reprezentanților societății civile cu privire la situația actuală în contextul amenințărilor hibride, precum și perspectivele lor asupra viitorului regiunii și pașii necesari pentru asigurarea stabilității.

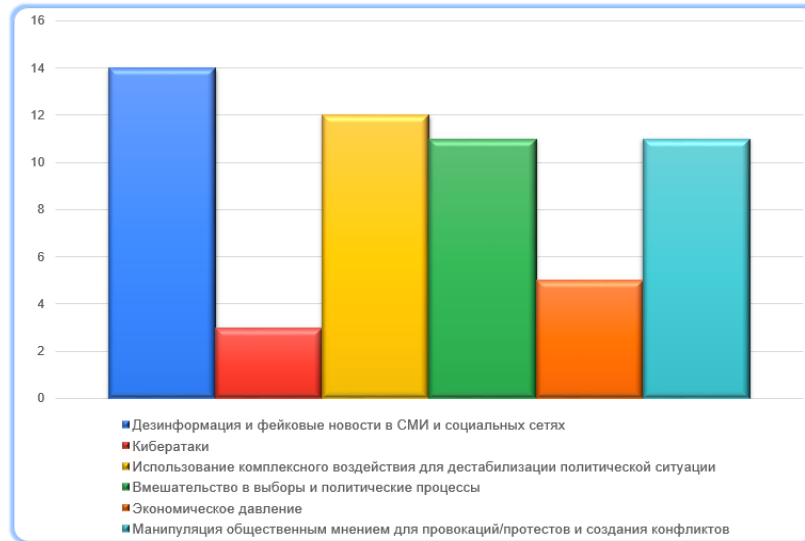
În cadrul sondajului au fost adresate opt întrebări, la care respondenții au oferit răspunsurile lor:

Cum evaluați situația regională actuală în contextul amenințărilor hibride?

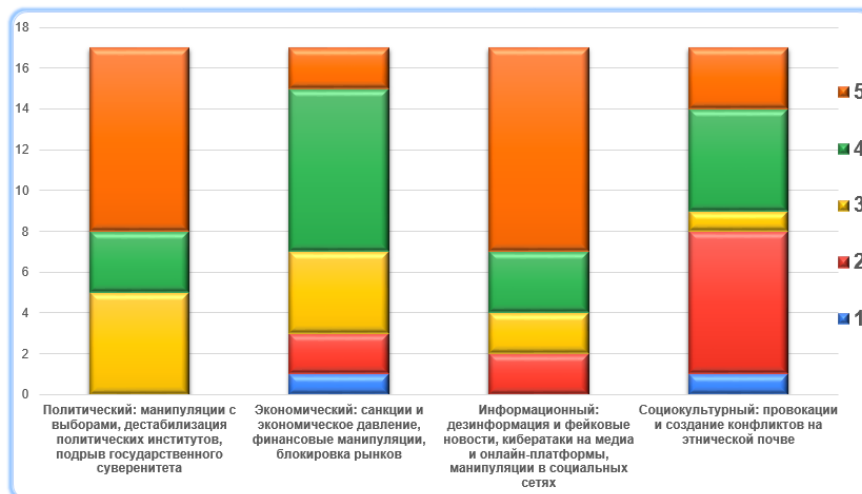

⁷ Политолог: Риски дестабилизации исходят из Гагаузии, а не из Приднестровья // <https://gagauzinfo.md/news/politics/politolog-riski-destabilizacii-ishodyat-iz-gagauzii-a-ne-iz-pridnestrovyia>

Care, în opinia dvs., sunt principalele amenințări hibride care afectează Găgăuzia?

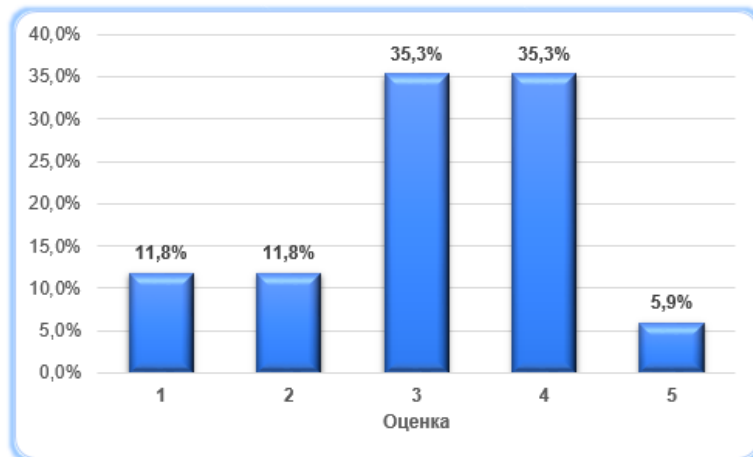
Care sectoare sunt cel mai expuse la influența amenințărilor hibride în regiunea dvs.?

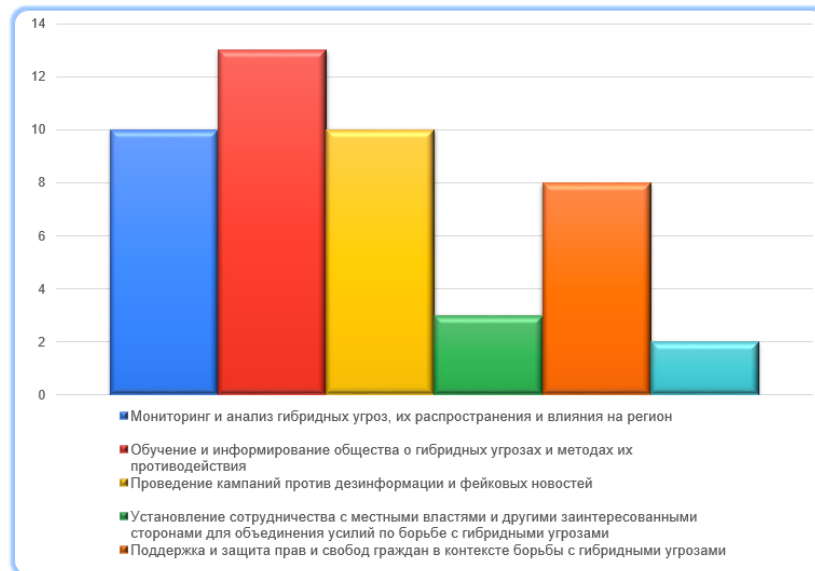
Cum apreciați reacția autorităților locale la noile amenințări hibride din autonomie?

Credeți că organizația dvs. este suficient de informată cu privire la amenințările hibride și impactul acestora asupra stabilității și securității regionale?

Ce rol pot juca organizațiile non-guvernamentale în combaterea amenințărilor hibride și în creșterea securității regionale?

Cum evaluați colaborarea dintre organizațiile non-guvernamentale și autoritățile locale în lupta împotriva amenințărilor hibride?

Cum vedeți viitorul regiunii dvs. având în vedere creșterea amenințărilor hibride? Ce măsuri considerați că ar trebui luate pentru a asigura stabilitatea și securitatea?

Concluzii și recomandări

Rezumând analiza și monitorizarea principalelor aspecte ale securității naționale în condițiile amenințărilor hibride din UTA Găgăuzia, putem formula următoarele concluzii generale:

- adâncirea diviziunii politice în societatea moldoveană, ceea ce duce la intensificarea tensiunilor politice și deteriorarea stabilității politice interne;
- statutul special al Găgăuziei este folosit pentru intensificarea tensiunii interne în autonomie și în țară în general;
- monopolizarea forțelor pro-ruse pe scena politică din UTA Găgăuzia contribuie la creșterea instabilității politice, distribuției inegale a resurselor, ceea ce afectează negativ dezvoltarea socio-economică a autonomiei, tensiunile sociale;
- sunt utilizate diverse metode de destabilizare, prin finanțarea partidelor politice și a grupurilor care se opun integrării europene;
- UTA Găgăuzia este supusă propagandei, manipulării opiniei publice;
- autoritățile locale ale autonomiei manifestă o pasivitate maximă în combaterea amenințărilor hibride;
- numărul redus de activiști civili, iar cei mai activi reprezentanți ai societății civile sunt supuși insultelor.

Pentru a depăși amenințările hibride în contextul securității naționale, se recomandă:

- să se conducă o politică constructivă în relațiile cu UTA Găgăuzia;
- să se acorde sprijin societății civile din partea statului și a comunității internaționale în implementarea proiectelor;
- să se consolideze și să se restabilească încrederea în instituțiile democratice;
- să se intensifice lupta împotriva corupției;
- să se organizeze acțiuni pentru reducerea vulnerabilității societății față de amenințările hibride și pentru promovarea gândirii critice, precum și pentru înțelegerea valorilor democratice și avantajelor integrării europene;
- să se susțină mass-media independentă a autonomiei;
- să se conducă o politică de comunicare a acțiunilor și strategiilor lor printre populația autonomiei prin diverse canale de comunicare;
- să se organizeze cursuri de îmbunătățire a alfabetizării media pentru jurnaliștii activi;
- să se intensifice colaborarea cu sectorul civic neguvernamental al regiunii pentru promovarea și explicarea avantajelor integrării europene pentru regiune și țară în ansamblu printre populație.

Abrevieri:

UTA - Unitatea Teritorială Administrativă

UE – Uniunea Europeană

RM – Republica Moldova

SUA – Statele Unite ale Americii

GRT – Compania publică de radio și televiziune

Acest studiu politico-analitic este elaborat în cadrul proiectului „Consolidarea angajamentului societății civile în protecția securității naționale sub noile amenințări hibride” implementat de către APE în parteneriat cu Nord News, Centrul European „Pro-Europa” din Comrat și Zona de Securitate, finanțat printr-un grant al Institutului pentru Raportare despre Război și Pace (IWPR) cu suportul Biroului pentru Afaceri Externe, Commonwealth și Dezvoltare al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (FCDO). Opiniile, constatările și concluziile prezentate în acest studiu aparțin autorului și nu reflectă neapărat cele ale IWPR sau ale Guvernului Regatului Unit.